

Sygn. akt I ACa 142/13

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Jadwiga Chojnowska
Sędziowie	:	SA Magdalena Pankowicz SO del. Dariusz Małkiński (spr.)
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. F.**

przeciwko **Bankowi (...) S.A. w W.**

**o zapłatę**

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 31 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 534/12

**1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:**

**a) w punkcie I zasądza od pozwanego Banku (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. F. kwotę 34.136,48 (trzydzieści cztery tysiące sto trzydzieści sześć i 48/100) złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 14 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty i oddala powództwo w pozostałym zakresie;**

**b) w punkcie II nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łomży tytułem zwrotu wydatków opłaconych z sum budżetowych:**

**- od powoda kwotę 107 (sto siedem) złotych,**

**- od pozwanego kwotę 26,73 (dwadzieścia sześć i 73/100) złotych;**

**c) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.809 (pięć tysięcy osiemset dziewięć) złotych tytułem zwrotu stosunkowo rozdzielonych kosztów procesu;**

**2. oddala apelację w pozostałym zakresie;**

**3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.620 (jeden tysiąc sześćset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu stosunkowo rozdzielonych kosztów procesu w instancji odwoławczej.**

## UZASADNIENIE

Powód A. F. domagał się zasądzenia od pozwanego Banku (...) S.A. w W. kwoty 136.848 złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (14 kwietnia.2011 r. ) oraz kosztami procesu. Uzasadniając powyższe żądanie podał, że na podstawie nakazu zapłaty z dnia 5 lutego 2010 r., sygn. akt VII GNC 14/10 stanowiącego tytuł zabezpieczenia powód wystąpił do Komornika przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku z wnioskiem o dokonanie zabezpieczenia kwoty objętej tym nakazem zapłaty, przedkładając jednocześnie nr rachunku (...) dłużnika M. P. (1) prowadzonego w pozwanym Banku. Komornik pismem z dnia 11 lutego 2010 r. zawiadomił Bank o zajęciu rachunku wskazanego przez powoda oraz dokonał zajęcia wszystkich innych rachunków dłużnika prowadzonych w tym Banku. Wbrew obowiązkowi pozwany Bank, zajął jedynie wskazany rachunek nr (...) natomiast nie dokonał zajęcia prowadzonego w tym samym czasie rachunku nr (...), który był wspólny dla dłużnika i jego małżonka J. P.. Ostatecznie po przedstawieniu dowodów istnienia tego rachunku wspólnego, a także po wydaniu przeciwko małżonkowi dłużnika tytułu wykonawczego, pozwany Bank dokonał zajęcia przedmiotowego rachunku. Czynność ta jednak nie doprowadziła do zaspokojenia roszczeń wierzyciela, albowiem w tej dacie znajdowała się na nim jedynie kwota 8 złotych. Wskutek niedopełnienia obowiązku zajęcia wspólnego rachunku dłużnika i jego małżonka w dacie 11 lutego 2010 r. uniemożliwiona została skuteczna egzekucja należności powoda, skutkując tym samym szkodą w wysokości wskazanej w pozwie. Gdyby pozwany Bank dokonał zajęcia rachunku wspólnego dłużniczki i jej małżonka ubezpieczałoby to należność powoda umożliwiając w efekcie zaspokojenie jego roszczeń.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2012 r., sygn. akt I C 368/11 Sąd Okręgowy w Łomży powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Podstawą takiego orzeczenia było ustalenie, że wykonywane przez pozwanego Banku czynności związane z otrzymanym w dniu 15 lutego 2010 r. zawiadomieniem o zajęciu rachunku bankowego nr (...) i inne były dokonywane z należytą starannością właściwą dla zawodowego charakteru działalności przezeń prowadzonej. Wskazują na to zeznania świadka E. R. oraz dowody pozaosobowe odzwierciedlające czynności dokonane przez Bank, a znajdujące się w aktach spraw egzekucyjnych TŻ KM 226/10 i TŻ KM 384/10. Sąd I instancji wskazał, że w momencie wpływu zajęcia rachunku bankowego (rachunków bankowych) pracownik banku przystępuje do odnalezienia dłużnika w systemie danych bankowych, do których należy numer PESEL, zaś w przypadku firm (...) lub NIP. Bank nie przyjmuje do realizacji zawiadomień o zajęciu rachunku, w których nie zawarto żadnych wskazań lub numeru rachunku bankowego, o czym zostaje poinformowany organ egzekucyjny. Pozwany Bank na podstawie zawiadomienia powoda w dniu 15 lutego 2010 r. zablokował wskazany w zawiadomieniu rachunek firmowy (...), którego właścicielem była dłużniczka M. P. (1), zaś innych rachunków, z uwagi na brak danych – nie był w stanie wyszukać. W treści zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych wskazano numer rachunku bankowego oraz imię i nazwisko osoby posiadającej rachunek z zaznaczeniem, że prowadzi ona działalność gospodarczą (...) P. M.. W tym zawiadomieniu nie było dodatkowych danych M. P. (1), które pozwoliłyby odnaleźć inne jej rachunki. Drugi rachunek bankowy o nr (...), który zdaniem powoda powinien być zajęty w dniu doręczenia bankowi zawiadomienia, jest rachunkiem wspólnym M. P. (1) oraz J. P.. Powyższe okoliczności dały podstawę Sądowi I instancji do przyjęcia, iż działaniu pozwanego nie można było przypisać cech bezprawności (naruszenia przepisów w zakresie egzekucji z rachunków bankowych), a zarazem i winy.

Na skutek apelacji powoda od tego orzeczenia Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2012 r. sygn. akt I ACa 322/12 uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego stwierdzono, że w procedurze cywilnej brak jest przepisu wskazującego w sposób jednoznaczny, jakie dane należy podać na oznaczenie dłużnika egzekwowanego przeprowadzając egzekucję z jego rachunku bankowego. Jedynie art. 797 k.p.c. precyzuje w sposób dość ogólny, iż we wniosku lub w żądaniu przeprowadzenia egzekucji należy wskazać świadczenie, które ma być spełnione oraz sposób egzekucji. Dodatkowo art. 889 § pkt 1 k.p.c. stanowi, że zawiadomienie jest skuteczne także w wypadku niewskazania rachunku bankowego. Oznacza to, iż wystarczająca jest identyfikacja dłużnika poprzez podanie jego danych zawartych w tytule wykonawczym, czyli w przypadku osoby fizycznej jej imienia i nazwiska (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2006 r. sygn. akt I ACa 1187/85, Lex nr 194528). W ocenie Sądu drugiej instancji z chwilą otrzymania przez pozwanego Bank od Komornika w dniu 15 lutego 2010 r. zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego dłużniczki, wywarło ono skutki prawne, przy czym, co istotne, zajęcie nie obejmowało wyłącznie jednego rachunku konkretnie wskazanego w zawiadomieniu, lecz również inne rachunki tej dłużniczki prowadzone przez właściwy oddział Banku. Powyższe wynikało z faktu, iż pozwany Bank otrzymał zawiadomienie, w którym Komornik wskazał nie tylko numer rachunku bankowego, ale również określił, iż zajęciu podlegają inne rachunki dłużniczki, w tym prowadzony wspólnie dla dłużniczki i jej małżonka. W takiej sytuacji pozwany Bank zobowiązany był zająć wszystkie rachunki posiadane przez M. P. (1), tym bardziej, że pozwany dysponował pełnymi danymi umożliwiającymi identyfikację dłużniczki, w tym numerami PESEL, NIP i REGON. Komornik w zawiadomieniu o zajęciu wierzytelności wskazał numer rachunku dłużniczki jako przedsiębiorcy.

Odnosząc się do § 6 ust.1 pkt.1 Regulaminu „Rachunki bankowe dla (...) Banku (...) S.A” (k. 84 - 90) Sąd II instancji wskazał, że zawarcie takiej umowy wymaga od przedsiębiorcy będącego podmiotem krajowym złożenia w jednostce Banku dokumentów, na podstawie których prowadzi działalność gospodarczą. Zalicza się do nich zaświadczenie wystawione przez organ samorządu terytorialnego o wpisie firmy (...) do ewidencji działalności gospodarczej, którym to dokumentem dysponował pozwany Bank w związku z założeniem rachunku bankowego nr (...). Jak wynika z treści powyższego zaświadczenia ujawnieniu podlegały nie tylko imię i nazwisko przedsiębiorcy, adres jego zamieszkania, nazwa firmy, czy też jej siedziba, ale również numer PESEL, NIP - dane, na podstawie których Bank dokonuje weryfikacji posiadacza rachunku (k.68). Ponadto pozwany Bank dysponował zaświadczeniem o numerze identyfikacyjnym REGON dłużniczki (k. 69). W tej sytuacji, pozwany Bank niezasadnie odmówił dokonania weryfikacji danych dłużniczki i nie ustalił numerów innych rachunków bankowych dłużniczki, w tym rachunku nr (...). Sąd drugiej instancji podniósł przy tym, że pozwany jest przedsiębiorcą, profesjonalistą, stąd spoczywa na nim obowiązek działania z należytą starannością z uwzględnieniem zawodowego charakteru tej działalności. Z powyższego wynika, iż działanie pozwanego było bezprawne i zawinione. W tej sytuacji Sąd II instancji podniósł, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji powinien ustalić dalsze przesłanki odpowiedzialności pozwanego, czyli istnienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy działaniem pozwanego a szkodą powoda.

Sąd Okręgowy w Łomży, ponownie rozpoznając sprawę, wyrokiem z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt: I. C. 534/12 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 136.848,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 kwietnia 2011 r. aż do dnia zapłaty oraz kwotę 19.135,40 zł tytułem kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Łomży) kwotę 133,73 zł tytułem zwrotu wydatków pokrytych z sum budżetowych.

Uwzględniając powyższe wytyczne Sądu II instancji, Sąd Okręgowy oparł się na następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

Dnia 5 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy w Białymstoku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt. VII K GNc 14/10, którym nakazano pozwanej M. P. (1) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) P. M. w K., aby zapłaciła powodowi A. F. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą A. F. (...) w Ł. kwotę 200.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz koszty procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu. Dnia 11 lutego 2010 r. powód złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku T. Ż. (1) wniosek o wykonanie zabezpieczenia roszczenia wynikającego z nieprawomocnego w/w nakazu zapłaty poprzez zajęcie rachunków bankowych dłużniczki M. P. (1) prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) prowadzonym przez

(...) oraz nr (...) prowadzonym przez (...) S.A. Dnia 15 lutego 2010 r. wpłynęło do strony pozwanej zawiadomienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku sygn. akt Km 226/10 o zajęciu wierzytelności dłużnika M. P. (1) z rachunku bankowego Bank (...) S.A I O w Ł. nr (...) i innych rachunków bankowych. W zawiadomieniu tym Komornik wskazał, że przeciwko dłużnikowi prowadzone jest postępowanie zabezpieczające na podstawie nakazu zapłaty z dnia 5 lutego 2010 r. sygn. akt. VII GNc 14/10, wydanego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, z wniosku uprawnionego A. F. działającego pod firmą (...) przeciwko obowiązanej M. P. (1) (...). W celu zaspokojenia wskazanych w zawiadomieniu należności, w tym należności głównej w wysokości 200.000 złotych Komornik wezwał pozwanego, aby nie dokonywał wypłat z tego rachunku i innych rachunków dłużnika bez zgody Komornika do wysokości zajętej kwoty i przekazał ją bezzwłocznie na wskazany rachunek w Banku (...)/ B. albo powiadomił Komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie w przekazaniu zajętej kwoty. Tego samego dnia Bank (...) S.A dokonał przelewu środków z rachunku bankowego nr (...) na konto wskazane przez Komornika w zawiadomieniu.

W dacie zajęcia rachunków dłużnika pozwany Bank prowadził również rachunek bankowy nr (...), na którym znajdowała się kwota 136.8448 zł, a który to rachunek był rachunkiem wspólnym M. P. (1) i jej męża J. P., ale środki znajdujące się na tym rachunku nie zostały przekazane do dyspozycji Komornika Sądowego. Pismem z dnia 16 marca 2010 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku odwołał zajęcie rachunku bankowego, o którym mowa w piśmie z dnia 11 lutego 2010 r. w związku z zakończeniem postępowania zabezpieczającego w sprawie KM 226/10 i poinformował o tym pozwany bank (pozwany odebrał pismo 22 marca 2010 r.). Dnia 22 marca 2010 r. wpłynęło do strony pozwanej od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku kolejne zawiadomienie o zajęciu w sprawie Km 384/10 wierzytelności dłużnika M. P. (1) z rachunku bankowego Bank (...) S.A I O w Ł. nr (...) i innych rachunków bankowych. W zawiadomieniu tym komornik wskazał, że działa na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty z dnia 5 lutego 2010 r. sygn. akt VII GNC 14/10, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności dnia 11 marca 2010 r. z wniosku wierzyciela A. F. (...) przeciwko dłużnikowi M. P. (1) (...), w celu zaspokojenia należności wierzyciela w tym należności głównej w kwocie 200.000 złotych. Komornik wezwał pozwanego, aby nie dokonywał wypłat z tego rachunku bez zgody Komornika do wysokości zajętej kwoty i przekazał ją bezzwłocznie na wskazany rachunek w Banku (...)/B. albo powiadomił Komornika w terminie siedmiu dni o przeszkodzie w przekazaniu zajętej kwoty. W związku z powyższym pracownik pozwanego Banku telefonicznie skontaktował się z pracownikiem Kancelarii (...) i uzyskał numer PESEL M. P. (1) co ułatwiło stwierdzenie istnienia rachunku nr (...), którego współwłaścicielem jest dłużnik M. P. (1) i jej mąż J. P.. Kolejne zawiadomienie od komornika sądowego o zajęciu tego ostatniego rachunku bankowego wpłynęło do pozwanego Banku dnia 19 kwietnia 2010 r.

Na wniosek powoda Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy w Białymstoku postanowieniem z dnia 31 marca 2010 r., sygn. akt VII GCo 16/10 nadał prawomocnemu nakazowi zapłaty wydanemu przez ten Sąd dnia 5 lutego 2010 r. sygn. akt VII GNc 14/10 klauzulę wykonalności przeciwko J. P. małżonkowi M. P. (1) z ograniczeniem jego odpowiedzialności do przedsiębiorstwa wchodzącego w skład majątku wspólnego tych małżonków. Tytuł wykonawczy zgodnie z tym postanowieniem pełnomocnik powoda otrzymał dnia 1 kwietnia 2010 r. Zażalenie J. P. na to orzeczenie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 maja 2010 r. sygn. akt I ACz 426/10.

Dłużnik M. P. (1) i J. P. pozostają w związku małżeńskim od 24 grudnia 1995 r., a w dniu 20 stycznia 2009 r. na podstawie notarialnej umowy majątkowej ustanowili rozdzielność majątkową, która nadal istnieje. Dłużnik M. P. (1) prowadziła działalność gospodarczą od dnia 1 maja 1999 r. do grudnia 2010 r., natomiast jej mąż J. P. prowadził działalność gospodarczą od dnia 15 listopada 2000 r. i prowadził taką działalność również w roku 2010. Majątek wchodzący w skład przedsiębiorstw obojga małżonków został nabyty w trakcie trwania małżeństwa i jest ich majątkiem wspólnym. Wierzytelność powoda objęta tytułem egzekucyjnym powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa przez dłużnika M. P. (1). Przed dniem 1 lutego 2010 r. i później dłużnik M. P. (1) uzyskiwała dochody z prowadzonej działalności gospodarczej i środki uzyskane z tej działalności wpływały na rachunek główny i inne rachunki bankowe w tym również prowadzone w pozwanym banku. Dłużniczka nie uzyskiwała wówczas wpływów gotówkowych z innych źródeł i takich wpływów nie było wówczas na rachunkach bankowych M. P. (1) prowadzonych w pozwanym Banku.

Powód wyegzekwował M. P. (1) i jej męża około 35.000,00 złotych, w sytuacji gdy tytułem egzekucyjnym została objęta wierzytelność powoda w kwocie przewyższającej 200.000 złotych.

M. P. (1) i jej mąż J. P. dnia 5 lutego 2009 r. zawarli z pozwanym Bankiem umowę nr (...). Zgodnie z tą umową pozwany Bank zobowiązał się do gromadzenia środków pieniężnych posiadaczy rachunku oraz prowadzenia na ich zlecenie rozliczeń pieniężnych w złotych. Od dnia 15 lutego 2010 r. do końca marca 2010 r. na wspólny rachunek M. P. (1) i jej męża prowadzony w pozwanym Banku wpływały różne kwoty, a w dniu 11 lutego 2010 r. znajdowała się na ich koncie kwota 136.848 złotych. Po tym jak pracownik pozwanego Banku uzyskał telefonicznie od komornika sądowego nr PESEL dłużnika M. P. (1), saldo tego wspólnego rachunku wynosiło 8,89 złotych i mieściło się w kwocie wolnej od zajęcia przysługującej dłużnikowi zgodnie z art. 54 Prawa bankowego.

Sąd I instancji wskazał, że z chwilą pierwszego zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego dłużnika M. P. (1), obejmowało ono nie tylko wskazany w tym zawiadomieniu jeden rachunek, lecz również wszystkie inne rachunki dłużnika. W takiej sytuacji pozwany Bank zobowiązany był na pierwsze wezwanie Komornika wykonać zajęcia również wspólnego rachunku M. i J. P.. Pozwany Bank dysponował bowiem pełnymi danymi umożliwiającymi identyfikację dłużnika w tym numerami PESEL, NIP i REGON. Zaniechanie przez pozwanego dokonania zajęcia rachunku wspólnego M. i J. małżonków P. było bezprawne i zawinione. Bank wyrządził szkodę powodowi, albowiem w wyniku zaniechania wykonania zajęcia rachunku wspólnego M. i J. małżonków P. na pierwsze wezwanie Komornika powód nie wyegzekwował od dłużnika świadczenia w wysokości nie mniejszej niż w kwocie dochodzonej pozwem. Aktualnie M. P. (1) nadal jest zobowiązana z tego samego tytułu egzekucyjnego do spełnienia świadczenia na rzecz powoda w kwocie przewyższającej sumę dochodzoną pozwem, ponieważ po wyegzekwowaniu przez powoda około 30.000 złotych, egzekucja prowadzona przeciwko M. i J. małżonkom P. okazała się bezskuteczna. Małżonkowie ci faktycznie nie prowadzą działalności gospodarczej, nie uzyskują wymiernych dochodów i nie mają majątku nadającego się do egzekucji.

Po pierwszym zawiadomieniu komorniczym o zajęciu rachunku bankowego M. P. (1) i innych jej rachunków prowadzonych w pozwanym Banku, co było jednoznaczne z zajęciem rachunku wspólnego dłużnika M. P. (1) i J. P., na ten wspólny rachunek wpływały znaczne kwoty, w tym od firmy (...) S.A., a kwota wolna od zajęcia, zgodnie z art. 54 Prawa bankowego była nie większa niż 8,89 zł. Powyższe przesłanki dały Sądowi I instancji podstawę do przyjęcia, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem pozwanego Banku, które uniemożliwiło powodowi zaspokojenie jego roszczenia wobec dłużnika a szkodą, jakiej doznał powód na skutek takiego zachowania pozwanego Banku. Pozwany Bank ponosi więc odpowiedzialność cywilną wobec powoda za wyrządzoną szkodę.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 3 k.p.c., a o wydatkach pokrytych z sum budżetowych w kwocie 133,73 zł rozstrzygnął stosownie do art. 113 ust. 1 w zw. z art. 83 ust. 2 u.o k.s.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Bank (...) S.A. w W., zarzucając Sądowi I instancji:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) przyjęcie z rażącym naruszeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, że w wypadku jakiegokolwiek zdarzenia jego przyczyna może nastąpić później niż skutek (nie byłoby winy pozwanego banku w wykonaniu zajęcia organu egzekucyjnego gdyby wierzyciel, a za nim organ egzekucyjny, prawidłowo i w sposób nie nastroczający wątpliwości oznaczyli nazwę dłużnika w zawiadomieniu o zajęciu rachunku bankowego, a następnie - dłużnik zabezpieczył wystarczającą ilość środków na rachunku bankowym, do którego prowadzona była egzekucja,

b) przyjęcie przez Sąd I instancji jako bezspornego faktu, że pozwany Bank naruszył zasady realizacji zajęć przez organ egzekucyjny wierzytelności na rachunku bankowym, bez jednoczesnego dokonania wszechstronnej oceny tego faktu w całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, szczególnie poprzez pominięcie okoliczności, że wierzytelność na rachunku bankowym powstaje zawsze z inicjatywy posiadacza rachunku wnoszącego na rachunek wpłaty gotówkowe lub bezgotówkowe,

c) pominięcie dowodu z zeznań świadka M. P. (2) i świadka J. P. w części, w której świadkowie ci zgodnie oświadczają, że zawsze w sytuacji zablokowania ich rachunków bankowych (nie tylko prowadzonych przez pozwanego Bank) przez Komornika w toku egzekucji prowadzonej na wniosek powoda F. (prowadzonych także w innych bankach) zawsze zaprzestawali korzystania z tychże rachunków,

d) pominięcie dowodu z dokumentu „Raportu z obrotów na koncie” prowadzonego na potrzeby działalności gospodarczej pod firmą (...) - na okoliczność, iż po wpływie do banku zajęcia na rachunku w dniu 15 lutego 2010 r. jego posiadacz zaprzestał dokonywania wpłat na zajęty rachunek;

e) pominięcie dowodu z dokumentu „Raportu z obrotów na koncie” nr (...) (rachunku wspólnym M. i J. P.) - na okoliczność, iż po zajęciu tego rachunku bankowego jego posiadacz także zaprzestał dokonywania wpłat na rachunek, jak też na okoliczność, iż w dniu, w którym bank miałby obowiązek zajęcia rachunku jak i w dniach następnych nie było wiarytelności w kwocie 136.848,00zł,

f) nie dokonanie wszechstronnej oceny materiału, a co za tym idzie nie uwzględnienie w zasługującym na to stopniu dowodu z akt komorniczych - na okoliczność treści tytułu wykonawczego (począwszy od treści nakazu zapłaty po treść postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko (małżonkowi dłużnika), jak też na okoliczność pokwitowania przez dłużnika zawiadomień o zajęciu rachunku bankowego i reakcji tegoż dłużnika w postaci zaprzestania wykonywania obrotów na zajęty rachunku,

g) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niepełne ustalenie faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na które się oparł oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a w przypadku dowodów częściowo uznanych za wiarygodne- precyzyjnego wskazania tej części i przyczyn odmowy wiarygodności w pozostałej części, w tym nade wszystko:

- niejednoznaczne wskazania, czy i dlaczego zeznania świadków Sąd I inst. przyjął/nie przyjął za podstawę rozstrzygnięcia;
- brak wskazania, czy Sąd I instancji uznał za wiarygodne, czy też nie i ewentualnie z jakich powodów, dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, złożone przez pozwanego;

2. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez błędne wskazanie w uzasadnieniu wyroku podstawy prawnej rozstrzygnięcia (art. 416 k.c. regulującego odpowiedzialność organu osoby prawnej) mimo iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dotyczył oceny odpowiedzialności organu osoby w spowodowaniu szkody.

### 3. **naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez:**

a) naruszenie art. 725-733 k.c. w zw. z art. 889 § 1 k.p.c. regulującego istotę umowy rachunku bankowego (obowiązku przechowywania środków pieniężnych i rozliczania posiadacza rachunku) poprzez brak właściwej oceny istoty wiarytelności przysługującej posiadaczowi, która może/nie może podlegać zajęciu przez organ egzekucyjny,

b) naruszenie art. 361 k.c., 363 k.c. w zw. z art. 51-52 Prawa bankowego wyrażające się w tym, że normalnym następstwem faktu niezablokowania przez pozwanego bank w dniu 15.02.2010 r. (data wpływu zawiadomienia o zajęciu w sprawie KM 226/10) rachunku oszczędnościowego wspólnego M. i J. P. i jego odpowiedzialnością za szkodę jako dłużnika egzekwowanego nie powinny być objęte wpłaty na rachunek dokonywane przez posiadacza jako dłużnika osobistego po tym dniu w sytuacji, gdy prawo dokonywania wpłat istnieje tylko po stronie posiadacza;

c) rażące naruszenie przepisów ustawy **Prawo bankowe** (art. 54 ust. 1 oraz art. 56 ust. 2) poprzez nieuwzględnienie **ograniczenia - ochrony środków pieniężnych znajdujących się na rachunkach** oszczędnościowo-rozliczeniowych zarówno jednej osoby fizycznej, jak i rachunkach wspólnych prowadzonych dla osób fizycznych do wysokości 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku (tzw. kwoty wolnej od zajęcia, której wysokość w dacie wpływu zajęcia wynosiła 3x 3287,84 zł = 9.863,52 zł);

d) naruszenie art. art. 891 (1, 2) k.p.c. w zw. z art. 51-52 Prawa bankowego w zw. z art. 6 k.c. - przy uwzględnieniu treści tytułu wykonawczego i treści postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika poprzez uznanie, iż pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę do pełnej żądanej pozwem kwoty, pomimo nie rozważenia przez Sąd I instancji specyfiki uregulowań dotyczących egzekucji z rachunku **oszczędnościowego wspólnego** małżonków (gdzie egzekucja może być prowadzona do udziału każdego ze współposiadaczy w rachunku).

Mając na względzie powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództw oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości przewidzianej prawem, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania za obie instancje.

### **Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:**

Apelacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie w znacznej części.

Powód opiera swoje roszczenie na dyspozycji art. 892 § 1 k.p.c., który stanowi, że bank, który naruszył przepisy dotyczące jego obowiązków w zakresie egzekucji z rachunków bankowych (wykonania zabezpieczenia na rachunku bankowym), odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę. Reżim dochodzenia roszczenia w takiej sytuacji powiela ogólne zasady wynikające z art. 415 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. i art. 363 k.c. i wymaga wykazania przez stronę powodową, że pozwany bank naruszył obowiązki ciążące na nim w związku z egzekucją lub czynnościami zabezpieczającymi, wskutek tych naruszeń wierzycielowi wyrządzona została szkoda, a ponadto między naruszeniem obowiązków i wzmiankowaną szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy.

Analiza czynności pozwanego Banku (jego zaniechań), z których powód wyprowadza swoje roszczenie oraz ich ocena prawna zostały zaprezentowane w uzasadnieniu wyroku tego Sądu wydanego w niniejszej sprawie dnia 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt: I. ACa. 322/12 (k. 222-227) i nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (art. 386 § 6 k.p.c.). W konsekwencji już na wstępie należy przesądzić, iż pozwany Bank naruszył obowiązki wynikające z zajęcia dokonanego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym Białymstoku T. Ż. (2) w sprawie Km 226/10 skierowanego do rachunków bankowych dłużniczki M. P. (1) prowadzonych przez pozwanego w dacie zajęcia – 15.02.2010 r. (vide zawiadomienie o zajęciu wraz z dowodem doręczenia, k. 8 i 16 akt komorniczych).

Bezspornie powód w następstwie nieskuteczności prowadzonych postępowań zabezpieczających i windykacyjnych poniósł uszczerbek, którego wartość przekracza kwotę dochodzoną w tym procesie. Nie przesądza to jednak o zasadności całego roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Istniejąca rzeczywistość wyraża się w powiązaniach kauzalnych pomiędzy różnorodnymi zdarzeniami i zjawiskami. Charakter tych powiązań, ich częstotliwość oraz natężenie dają podstawę do selekcji według wzorca adekwatności (normalności). Zakłada on powtarzalność (empirycznie sprawdzalną) pewnych powiązań i ich typowość wykraczającą poza granice prostego związku typu „conditio sine qua non”. Wysokie prawdopodobieństwo powiązania typowego może wynikać z jego zakorzenienia w normie prawa, zwyczajach, odruchach oportunistycznych uczestników obrotu prawnego, itp.

Zachowanie dłużników polegają częstokroć na hamowaniu postępów egzekucji, ukrywaniu własnego majątku i dążeniu do minimalizacji efektów czynności komorniczych. W realiach niniejszej sprawy przybrały one postać powtarzalnego schematu, w którym każdorazowo końcowym momentem używania danego rachunku bankowego dłużniczki M. P. (1) było uzyskanie przez nią pierwszej informacji o zajęciu takiego rachunku. Od tej chwili ustawały na rachunku przepływy pieniężne umożliwiające skuteczną windykację bądź wykonanie orzeczenia o udzieleniu zabezpieczenia. Sytuacja taka miała miejsce w związku z zajęciem rachunku nr (...) oraz przedmiotowego rachunku nr (...). W obu przypadkach dłużniczka zarzuciła korzystanie z nich niezwłocznie po ich zajęciu przez Komornika, wskazując w swoich zeznaniach (k. 309), iż zachowanie takie było dla niej i jej męża typowe.

Zawiadomienie o zajęciu rachunków M. P. (1) wpłynęło do pozwanego dnia 15 lutego 2010 r., przy czym nie jest pewne, czy miało to miejsce we wczesnych czy późniejszych godzinach urzędowania Banku. Z tej przyczyny należałoby domniemywać, iż pozwany działający w zgodzie z wzorcem należytej staranności wymaganej od przedsiębiorcy miał obowiązek wykonania zajęcia najdalej dnia następnego. W tamtym czasie na rachunku odnotowano kwotę 44.000,00 zł (k. 83), podjętą w całości dnia 16 lutego 2010 r. W konsekwencji zajęcie komornicze odniosłoby skutek jedynie do powyższej kwoty, zaś dłużniczka działająca w zamiarze wypłaty owej sumy uzyskalaby świadomość zajęcia niezwłocznie i zaprzestałaby korzystania z rachunku, niwecząc w ten sposób dalsze czynności związane z realizacją zabezpieczenia na rzecz powoda.

Kwota niepodlegająca zajęciu, zgodnie z art. 54 ust. 1 Prawa bankowego wynosiła w tym przypadku 9.863,52 zł, co słusznie zostało zasygnalizowane w apelacji. W konsekwencji faktyczny uszczerbek, który dotknął powoda, pozostający w adekwatnym związku przyczynowym z bezprawnym zaniechaniem pozwanego, sięgnął w analizowanym stanie faktycznym sumy 34.136,48 zł.

Z przedstawionych powyższej przyczyn zaskarżony wyrok został zmieniony na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. O kosztach procesu przed Sądami obu instancji postanowiono na zasadzie art. 100 k.p.c. w zw. z art. z art. 391 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu przegranej powoda w około 80%.